

Leerkrachthandleiding
E4/M5
Informatief

Les 1 - 10 : 'Ik kan toveren'

Inhoudsopgave

Overzicht 'Ik kan toveren'	4
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5	5
Les 1	8
Les 2	12
Les 3	16
Les 4	18
Les 5	20
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10	23
Les 6	24
Les 7	26
Les 8	30
Les 9	32
Les 10	34
Antwoorden bij de ideeënboom	37
Antwoorden kopieerbladen	39
Antwoorden toetsen	41
Kopieerbladen	45

Overzicht 'Ik kan toveren'

Les	1-5	6-10
Boek	'Ik kan toveren' Blz. 7 t/m blz.31	'Ik kan toveren' Blz. 34 t/m blz.59
Woordenschat	mysterieus de truc de cellen de magiër de nectar de bestuiving de weerhaakjes zinken flikkeren de larven de tentakels de organismen	het kompas oriënteren ultraviolet aardedonker geruisloos miniemste de radar de liederen bedwelmen verdoven verschuilen genezen
Facultatief: Technisch lezen op woordniveau	Woordcategorie: Meerlettergrepige woorden eindigend op –ening, -elijk, -elig. Vloeiend lezen: Lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.	Woordcategorie: Meerlettergrepige woorden eindigend op –ste. Vloeiend lezen: Lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.
Schrijfopdrachten**	Werkstuk: Leerlingen maken een dierenpaspoort over een dier met behulp van de informatie uit het boek.	Samenvatten: Leerlingen schrijven een flaptekst voor het boek 'Ik kan toveren'.
Toetsopdrachten*	Begrijpend lezen: 3 meerkeuze, 1 open Woordenschat: 4 meerkeuze, 1 open	Begrijpend lezen: 3 meerkeuze, 1 open Woordenschat: 4 meerkeuze, 1 open

***Toets:** Op de vierde dag wordt de toets afgenomen. De toets kent twee onderdelen: begrijpend lezen en woordenschat. De leerlingen maken de toets individueel en de toets wordt daarna gelijk nabesproken. Als meerdere leerlingen het verkeerde antwoord gekozen hebben, is het van belang om de denkstappen nog eens hardop voor te doen en in de week erna extra aandacht aan te besteden via modeling.

****Schrijfopdrachten:** Er kan voor gekozen worden om een schrijfopdracht uit te spreiden over twee weken. Maak in dat geval een keuze uit de bovenstaande opdrachten.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5

'Ik kan toveren' – Mack

Heb jij weleens een echte tovenaars gezien? Een tovenaars die zich onzichtbaar kan maken, van gedaante kan veranderen of over water kan lopen? Kijk dan maar eens goed om je heen in de natuur, want tovenaars zijn dichterbij dan je zou denken. Zo kun je denken aan bijvoorbeeld schilpadden en walvissen die veel ouder kunnen worden dan mensen, of vuurvliegjes. Maar ook bomen en paddenstoelen bezitten deze eigenschappen. Planten en dieren die je kunnen bedwelen. En wat dacht je van de veranderingen van kikkervisjes of de rups in een vlinder? Deze dingen kom je allemaal tegen in dit interessante boek. Weet jij alle magische eigenschappen van de planten en dieren?

De lesdoelen van les 1-5:

'Ik kan toveren' – Mack blz. 7 t/m 31	
Technisch en vloeiend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen. - De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.
Opdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen verbreden en verdiepen hun woordkennis. - De leerlingen hanteren strategieën voor het afleiden van woordbetekenissen en het onthouden van woorden. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. afbeeldingen.
Begrijpend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen het thema voorspellen op basis van de titel en plaatjes. - De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten met behulp van de ideeënboom. - De leerlingen kunnen informatie uit de tekst in eigen woorden weergeven.
Woordcategorie: (facultatief)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen meerlettergrepige woorden eindigend op -ening, -elijk, -elig correct en vloeiend lezen.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een dierenpaspoort over een dier maken met behulp van de informatie uit het boek.

Voorbereiding (voorafgaand aan les 1-5):

- Leg de teambakjes, de nieuwe boeken, werkschriften, woordmuur en de teamlijsten klaar (les 1).
- Zet het digibordschema* klaar (les 1-5).
- Leg het kopieerblad woordenschat* klaar (les 3).
- Leg de toetsboekjes klaar (les 4).
- Leg het kopieerblad schrijfofdracht* klaar (les 5).
- Leg het registratieformulier vloeiend lezen* klaar.

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
1.	mysterieus	10	<i>Niet te verklaren, je snapt niet wat het betekent. Raadselachtig.</i>
1.	de truc	10	<i>Slimme, handige manier om iets te doen</i>
1.	de cellen	12	<i>Kleinste bouwsteen van het lichaam: dieren, mensen, planten en schimmels zijn allemaal opgebouwd uit cellen.</i>
1.	de magiër	13	<i>Iemand die magie gebruikt. Toveraar.</i>
2.	de nectar	16	<i>Suikerrijke vloeistof die door planten wordt gemaakt.</i>
2.	de bestuiving	16	<i>Overbrengen van stuifmeel van de ene bloem naar de stamper van de andere bloem (door insecten).</i>
2.	de weerhaakjes	19	<i>Haakje in tegengestelde richting, zodat het niet snel loskomt (bijvoorbeeld bij een vishaakje).</i>
2.	zinken	19	<i>Naar de bodem zakken.</i>
3.	flikkeren	22	<i>Schitteren, fonkelen, glinsteren.</i>
3.	de larven	22	<i>(Bij sommige insecten) vorm na de ontwikkeling uit het ei en vóór de volledige ontwikkeling. Bijvoorbeeld: rups, made.</i>
3.	de tentakels	25	<i>Lange, beweeglijke arm van een dier.</i>
3.	de organismen	25	<i>Levende wezens zoals: dieren (en mensen), schimmels, planten, algen en bacteriën</i>

Les 1

- Samenwerk vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.
- Lesdoel:** - De leerlingen kunnen op basis van de titel en afbeeldingen een voorspelling doen over het thema van het boek en wat het schrijfdoel van de auteur is.
- Materialen:**
- Ik kan toveren, blz. 7 t/m 13
 - werkschrift, woorden van de week, klaaropdracht les 1
 - woordmuur
 - Brain Game naar keuze
 - blauwe en groene kaartjes voor het spel 'zin of onzin'

TERUGBLIK/ VOORUITBLIK/ SAMENWERKVAARDIGHEID

- tip** *Voordat u begint met de introductie van het nieuwe boek, blik dan eerst terug op het voorgaande boek.*
- DDU** **1. Terugblik.** "In de vorige les hebben we het boek ... uitgelezen. Dit was een ... boek. Wie kan in het kort vertellen waar dit boek over ging?" **DDU.**
- 2. Vooruitblik.** "In de komende lessen lezen we in een heel ander boek. Net als altijd gaan we lezen en memo's plakken. We gaan samen de betekenis van woorden vinden en antwoorden geven met mooie, complete zinnen. Maar eerst bepalen we aan welke vaardigheid we deze week gaan werken. We hebben de afgelopen weken veel geoefend met alle samenwerkvaardigheden. Misschien is er nog een vaardigheid waarvan we vinden dat we daar nog wat meer mee moeten oefenen. Bespreek in je team welke vaardigheid dat kan zijn." *Lees eventueel de samenwerkvaardigheden nog een keer voor.*
- tip** **Geef tijd voor de opdracht en laat elk team zijn keuze vertellen. Kies voor de vaardigheid die het vaakst genoemd wordt en zeg dat de andere samenwerkvaardigheden zeker nog een keer aan bod komen. Kies een Brain Game die van toepassing is.**
- tip** **10 minuten**
- tijd** **Waardeer de inspanning van elk team dat tijdens het spel zijn best doet om de samenwerkvaardigheid te oefenen. Vier het goede resultaat eventueel ook met een yell.**
- ///**

VOORSPELLEN: NIEUW BOEK

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de titel en afbeeldingen een voorspelling doen over het thema van het boek en wat het schrijfdoel van de auteur is.

- 1. Opdracht.** "Bekijk het boek, wandel langs de plaatjes en bedenk eens of jij kunt zien wie of wat een belangrijk rol speelt in dit boek. Wat zie je op de plaatjes, wat is het thema? Schrijf dat voor jezelf op een kladblaadje. Als ik aangeef dat het mag, ga je overleggen met je team of jullie allemaal hetzelfde antwoord hebben. Ik noem een nummer en het teamlid met dat nummer mag dan het teamantwoord geven. Let erop dat het echt een antwoord van het hele team is." **Wandel door het boek en bekijk de plaatjes en foto's.**
- 2. Opdracht.** Laat de leerlingen met elkaar overleggen en komen tot een teamantwoord.
- tijd** **5 minuten**
- GH** **3. Uitwisselen met de groep.** Kies een nummer voor de beurt. Laat degene kort het teamantwoord weergeven. Stimuleer het geven van een compleet antwoord.
- tip** *Vraag af en toe even na aan een ander teamlid of dit echt het teamantwoord is.*
- ///** **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**
- 4. Schrijversdoel.** "De titel van het boek verklapt eigenlijk al een beetje waar het boek over gaat; 'Ik kan toveren'. Maar wie wordt er bedoeld met 'Ik'? **DDU.** 'Ik' verwijst naar de magische planten en dieren die in dit boek staan. De schrijver heeft het boek geschreven met een bepaald doel,

DDU wat wil de schrijver denk je?" **DDU.** "De schrijver wil de lezer graag dingen leren over bijzondere eigenschappen die dieren en planten hebben, zodat ze "magisch" worden. Dit noemen we een informatief boek."

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1. Lees alle woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep. Laat de leerlingen de woorden in het werkschrift schrijven.**
- tijd** 15 minuten
- klaar** werkschrift, klaaropdracht les 1/woordbon (facultatief)
- 2. Woordmuur.** "Vandaag gaan we kijken wat we van de eerste vier woorden weten. Het eerste woord is 'mysterieus'. Ik weet wat een mysterie is, dat is iets onverklaarbaars, iets wat je niet uit kunt leggen. Waarschijnlijk heeft het woord mysterieus hier ook mee te maken. Wat denken jullie? Denk zelf even na en overleg daarna met je maatje wat het woord mysterieus kan betekenen." **Geef de leerlingen de mogelijkheid om eerst zelf na te denken en daarna uit te wisselen met het maatje. Waardeer actief luistergedrag met 10 punten voor het team.** "Ik hoor dat jullie ook denken dat 'mysterieus' te maken heeft met iets dat je niet kunt verklaren, iets geheimzinnig. Ik schrijf dit achter het woord op de woordmuur. Nu de andere woorden: 'de truc', 'de cellen' en 'de magiër'. Bespreek met je maatje/team wat je weet van deze woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje/teamlid zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben."
- DDU** **Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) als de leerling goed weergeeft wat besproken is en leg uit dat de punten verdiend zijn omdat ze elkaar goed hebben geholpen. Noteer de goede suggesties op de woordmuur.**
- ///**
-
- 3. Modeling.** Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen de stappen van de spiekbrieven 'verhelderen' goed toepassen.

- 1. Uitleg.** "Vandaag lezen jullie het hoofdstuk 'Ik ben onzichtbaar'." **Bekijk samen deze 'praatplaat' op blz. 8 en 9 en vraag de leerlingen wat ze al weten of wat ze denken te gaan leren.** "Voordat jullie gaan lezen lees ik bladzijde 7 en 10 aan jullie voor. Hierna lezen jullie zelf bladzijde 12 en 13. Het is erg belangrijk dat je de woorden allemaal kunt lezen om goed te begrijpen wat er staat. Gelukkig hebben we daar onze hulpmiddelen voor: de memo's en de spiekbrieven. We weten wat we moeten doen als we een woord zien dat we niet kunnen lezen of begrijpen. Welke stappen nemen we dan?" **DDU.** "Je stopt bij dat woord, plakt er een memo op en kijkt of er een tip staat op de spiekbrieven waardoor je het woord kan verhelderen en als het je lukt haal je de memo weg. Als je de memo op het woord laat dan weet je dat je straks aan je maatje en/of aan je team kunt vragen of zij een goede tip hebben."
- DDU**
- tip** *Als de leerlingen onvoldoende routine hebben in het volgen van deze stappen, blijf het dan steeds voor doen en leg daarbij uit waarom het belangrijk is. Waardeer een juiste aanpak met punten. Lees bladzijde 7 en 10 voor.*
- 2. Zelfstandig lezen: bladzijde 12 en 13.** "Lees deze bladzijden en elke keer als je een woord niet kan lezen dan stop je, kijk je op de spiekbrieven hoe je het woord kunt verhelderen."
- tijd** 10 minuten
- klaar** werkschrift, klaaropdracht les 1/woordbon (facultatief)
- 3. Maatjeswerk. Memo's bespreken en antwoorden vergelijken.** "Als je klaar bent met het bespreken van de memo's vraag je aan je maatje waar de bladzijde over ging en naar de betekenis van de moeilijke woorden uit de tekst. Als het antwoord klopt dan wissel je van rol en mag je maatje jou overhoren."
- tijd** 10 minuten

tijd	4. Duolezen: bladzijde 12 en 13. 5 minuten
tijd	5. Verhelderen team/groep: bladzijde 12 en 13. 5 minuten
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: geef punten.

AFRONDING

DDU	<p>1. Voorspelling. “Aan het begin van de les heb je een voorspelling gedaan over het thema van dit boek. Nu heb je al een stuk gelezen. Wat weet je nu meer over het thema?” DDU. Geef leerlingen tijd om na te denken en geef een aantal leerlingen de beurt.</p>
GH	<p>2. Zin of onzin. “Ik ga straks een zin zeggen en dan moeten jullie zeggen of deze zin klopt of niet. Eerst ga je zelf over het antwoord nadenken en daarna overleg je in je team. Ik zeg een nummer en degene met dat nummer houdt een kaartje omhoog. Groen betekent dat het klopt, blauw betekent dat het niet klopt. Ga allemaal met je handen voor je ogen zitten en denk eerst goed na over de vraag. De vraag is: Klopt het dat als de kameleon een rode kleur heeft, hij opzoek gaat naar een partner?” Geef tijd om na te denken, te overleggen en om tot een teamantwoord te komen. Noem een nummer, laat die leerlingen het kaartje omhooghouden. “Het klopt niet, als de kameleon een rode kleur heeft is hij helemaal uit zijn hum, oftewel hij is humeurig en dan kan je maar beter uit zijn buurt blijven. De teams die een blauw kaartje omhoog hadden, hebben 10 punten verdiend, schrijf dat maar bij ‘Help elkaar’, want jullie hebben elkaar goed geholpen met het vinden van het goede antwoord.”</p>
/// tip	<p><i>Als de leerlingen het moeilijk vinden om op deze vragen antwoord te geven, doe dit dan regelmatig voor door terug naar de tekst te gaan.</i></p>
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - samenwerking - voorspellen - woorden van de week - lezen en verhelderen - punten tellen en vieren d.m.v. een yell
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - samenvatten - lezen en verhelderen

Les 2

Lesdoel: - De leerlingen kunnen belangrijke details van de sleutelwoorden terugvinden in de tekst en deze benoemen.

Materialen: - Ik kan toveren, blz. 16 t/m 19
- werkschrift, klaaropdracht les 2
- ideeënboom (website Success for All/algemene materialen)
- blauwe en groene kaartjes voor het spel 'zin of onzin'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik	- samenwerking - voorspellen - woorden van de week - lezen en verhelderen
vooruitblik	- woorden van de week - samenvatten - lezen en verhelderen

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de middelste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.

2. Woordmuur. "Vandaag gaan we kijken wat we van de middelste vier woorden weten. Bespreek met je maatje wat je weet van deze vier woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben." **Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) als de leerling goed weergeeft wat besproken is en leg uit dat de punten verdiend zijn omdat ze elkaar goed hebben geholpen. Noteer de suggesties op de woordmuur.**

3. Modeling. Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

DDU
///
→

SAMENVATTEN: IDEEËNBOOM

Doel: De leerlingen kunnen belangrijke details van de sleutelwoorden terugvinden in de tekst en deze benoemen.

1. Uitleg. "Een stuk tekst samenvatten is best lastig. Daarom gebruiken we een hulpmiddel. Weten jullie nog welk hulpmiddel je kunt gebruiken bij het samenvatten van een verhaal?"

DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een leerling de beurt. "Om een verhaal goed te kunnen samenvatten gebruiken we de verhaalkaart, maar zoals jullie in de vorige les geleerd hebben is dit een informatief boek. Wat is een informatief boek ook al weer?" **DDU.** "Een informatief boek is een boek met één bepaald onderwerp/thema met als doel er iets over te leren. Bijvoorbeeld dieren, beroepen, sport, kunst, aardrijkskunde en geschiedenis. Bij een informatief boek gebruiken we een ideeënboom. Kijk maar eens naar het bord." **Laat de ideeënboom zien op het digibord (website Success for All/algemene materialen E4).** "In de vorige les hebben jullie het hoofdstuk 'Ik ben onzichtbaar' gelezen. Wat hebben jullie daar nog van onthouden?"

2. Opdracht. "We gaan de sleutelwoorden passend bij het hoofdstuk 'Ik ben onzichtbaar' in een ideeënboom zetten. We beginnen bij het onderwerp. Het onderwerp schrijven we in de stam van de boom (daar waar het om gaat). Dit is 'Ik ben onzichtbaar'. Om te bepalen welke sleutelwoorden ik bij de takken kan schrijven ga ik de tekst lezen en de plaatjes bekijken." **Lees de kopjes en bekijk de illustraties van 'Ik ben onzichtbaar'.** "Wat zouden de sleutelwoorden

DDU

DDU

DDU	kunnen zijn? Welke dieren kunnen zich ‘onzichtbaar’ maken? Plak hier een memo op.” DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een paar leerlingen de beurt. Schrijf de antwoorden mee op het digibord. “Een belangrijk sleutelwoord die hier echt bij past is ‘de kameleon’. Dit dier zetten we in de tak van de boom. Maar ook ‘de glasvlinder’, ‘de inktvis’ en ‘de glasoctopus’ zijn belangrijke sleutelwoorden van dit hoofdstuk. Dit zijn namelijk allemaal dieren die zichzelf min of meer onzichtbaar kunnen maken. Als ik de tekst verder niet heb gelezen en ik zie het woord ‘kameleon’ staan, dan weet ik nog niet wat hier precies mee bedoeld wordt. Ik mis de details. Details geven je belangrijke informatie, bijvoorbeeld over hoe iets eruitziet of wat belangrijke kenmerken van iets zijn.” Lees nogmaals bladzijde 10 voor. “Ik plak een memo op ‘ <i>hij kan van kleur veranderen</i> ’. Dit detail schrijven we in de ideeënboom onder het woord ‘de kameleon’. Zoek nu details bij de sleutelwoorden ‘glasvlinder’, ‘inktviz’ en ‘glasoctopus’ en plak hier een memo. De details moeten belangrijke informatie geven over de sleutelwoorden. Als jij en je team klaar zijn met lezen vergelijk je jullie memo’s.”
tijd	3. Maatjeswerk. “Vergelijk de memo’s/details passend bij de sleutelwoorden met je maatje.” <u>5 minuten</u>
///	4. Groep. Bespreek de ideeënboom met de groep. Geef via de lollystokjes beurten en waardeer de inspanning van de leerlingen met punten. Als de leerlingen nog veel moeite hebben met het vinden van de juiste details, model het dan nogmaals.
tip	<i>Zie handleiding: ‘Antwoorden bij de ideeënboom’.</i>

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen woorden verhelderen en helpen hun maatje/team door het geven van tips.

DDU	1. Uitleg. “Vandaag lezen jullie het hoofdstuk ‘Ik kan iets ongelooflijks’.” Bekijk samen deze ‘praatplaat’ op blz. 14 en 15 en vraag de leerlingen wat ze al weten of wat ze denken te gaan leren. “Voordat jullie gaan lezen lees ik bladzijde 16 aan jullie voor. Hierna lezen jullie zelf bladzijde 18 en 19.” Lees de bladzijde tot een woord waarmee de leerlingen moeite kunnen hebben. “Ik moet stoppen en op mijn spiekbrieven kijken wat ik kan doen om het woord te verhelderen. Welke tip kan mij nu het beste helpen?” DDU en geef willekeurig een beurt. Pas de suggestie toe en kijk samen met de leerlingen of dit een goede tip is. Waardeer het met punten. Lees de bladzijde verder en model eventueel ook nog andere woorden.
///	2. Zelfstandig lezen: blz. 18 en 19. “Lees deze bladzijden en elke keer als je een woord niet kan lezen dan stop je, kijk je op de spiekbrieven hoe je het woord kunt verhelderen.”
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	werkschrift, klaaropdracht les 2/woordbon (facultatief)
	3. Maatjeswerk. Memo’s bespreken en antwoorden vergelijken. “Als je klaar bent met het bespreken van de memo’s vraag je aan je maatje waar de bladzijde over ging en naar de betekenis van de moeilijke woorden uit de tekst. Als het antwoord klopt dan wissel je van rol en mag je maatje jou overhoren.”
tijd	<u>10 minuten</u>
	4. Duolezen: blz. 18 en 19
tijd	<u>5 minuten</u>
	5. Verhelderen team/groep: blz. 18 en 19
tijd	<u>5 minuten</u>
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: geef punten.

AFRONDING

1. Zin of onzin. “Ik ga straks weer een vraag stellen en dan moeten jullie zeggen of deze zin klopt of niet. Eerst ga jezelf over het antwoord nadenken en daarna overleg je in je team. Ik zeg een nummer en degene met dat nummer houdt een kaartje omhoog. Groen betekent dat het klopt, blauw betekent dat het niet klopt. Ga allemaal met je handen voor je ogen zitten en denk eerst goed na over de vraag. De vraag is: De gekko kan over water lopen. Klopt dit?” **Geef tijd om na te denken, te overleggen en om tot een teamantwoord te komen. Noem een nummer,**

- GH** **laat die leerlingen het kaartje omhoog houden.** “Het klopt niet, een andere hagedis kan over water lopen, namelijk de basiliskhagedis. Een gekko kan ondersteboven lopen. De teams die een blauw kaartje omhoog hadden, hebben 10 punten verdiend. Schrijf dat maar bij ‘Help elkaar’, want jullie hebben elkaar goed geholpen met het vinden van het goed antwoord.”
- ///**
- tip** *Als de leerlingen het moeilijk vinden om op deze vragen antwoord te geven, doe dit dan regelmatig voor door terug naar de tekst te gaan.*
- terugblik** - woorden van de week
 - samenvatten
 - lezen en verhelderen
 - samenwerken en punten
- vooruitblik** - woorden van de week
 - lezen en verhelderen

Les 3

Lesdoel: - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week.

Materialen:

- Ik kan toveren, blz. 22 t/m 25
- werkschrift, klaaropdracht les 3
- kopieerblad, les 3
- blauwe en groene kaartjes voor het spel 'zin of onzin'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de week
- samenvatten
- lezen en verhelderen

vooruitblik

- woorden van de week
- lezen en verhelderen

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

DDU

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.

2. Woordmuur. "Vandaag gaan we kijken wat we van de laatste vier woorden weten. Bespreek met je maatje wat je weet van deze vier woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben." **Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) als de leerling goed weergeeft wat besproken is en leg uit dat de punten verdiend zijn omdat ze elkaar goed hebben geholpen. Noteer de suggesties op de woordmuur.**

3. Modeling. Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

///
→

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen woorden verhelderen en helpen hun maatje/team door het geven van tips.

1. Uitleg. "Vandaag lezen jullie het hoofdstuk 'Ik kan licht geven'." **Bekijk samen deze 'praatplaat' op blz. 20 en 21 en vraag de leerlingen wat ze al weten of wat ze denken te gaan leren.** "Voordat jullie gaan lezen lees ik bladzijde 22 aan jullie voor. Hierna lezen jullie zelf bladzijde 24 en 25. Lees deze bladzijden en elke keer als je een woord niet kan lezen, stop je en kijk je op de spiekbrief hoe je het woord kunt verhelderen."

2. Zelfstandig lezen: blz. 24 en 25.

tijd
klaar 10 minuten
werkschrift, klaaropdracht les 3/woordbon (facultatief)

3. Maatjeswerk. Memo's bespreken en antwoorden vergelijken. "Als je klaar bent met het bespreken van de memo's vraag je aan je maatje waar de bladzijde over ging en naar de betekenis van de moeilijke woorden uit de tekst. Als het antwoord klopt dan wissel je van rol en mag je maatje jou overhoren."

tijd 5 minuten

4. Duolezen: blz. 24 en 25.

tijd 5 minuten

5. Verhelderen team/groep: blz. 24 en 25.

tijd 5 minuten

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. afbeeldingen.

GH **1. Woorden van de week.** “Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met afbeeldingen, met plaatjes. Kijk goed naar de plaatjes en kies een woord van de week dat het best bij het plaatje past. Doe dit eerst zelf.” **Geef tijd voor het maken van het werkblad.** “Vergelijk nu met je maatje of jullie dezelfde antwoorden hebben.” **Geef de tijd voor overleg, laat de maatjes overleggen welk woord het best past bij het plaatje. Laat de leerlingen per plaatje steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen. Geef punten.**

///

GH **2. Zin of onzin.** “Ik ga straks weer een vraag stellen en dan moeten jullie zeggen of deze zin klopt of niet. Eerst ga jezelf over het antwoord nadenken en daarna overleg je in je team. Ik zeg een nummer en degene met dat nummer houdt een kaartje omhoog. Groen betekent dat het klopt, blauw betekent dat klopt niet. Ga allemaal met je handen voor je ogen zitten en denk eerst goed na over de vraag. De vraag is: De clownvis wordt niet gestoken door een zeeanemoon. Klopt dit?” **Geef tijd om na te denken, te overleggen en om tot een teamantwoord te komen. Noem een nummer, laat die leerlingen het kaartje omhoog houden.** “Het klopt, clownvissen, ook wel bekend als anemoonvissen, wonen tussen de anemonen. Deze beschermen de clownvissen tegen roofvissen. De teams die een groen kaartje omhoog hadden, hebben 10 punten verdiend. Schrijf dat maar bij ‘Help elkaar’, want jullie hebben elkaar goed geholpen met het vinden van het goed antwoord.”

tip *Als de leerlingen het moeilijk vinden om op deze vragen antwoord te geven, doe dit dan regelmatig voor door terug naar de tekst te gaan.*

terugblik

- woorden van de week
- lezen en verhelderen
- punten en feedback

vooruitblik

- toets
- boekenclub en logboekjes (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

Les 4

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen:

- Ik kan toveren, blz. 28 t/m 31
- weektoets les 4
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:

- Tips en Tops
- logboekje
- werkschrift les 4
- kopieerblad 'vloeiend lezen'
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- lezen en verhelderen

vooruitblik - toets
- boekenclub en logboekjes (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan in overleg met maatje/team of via de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.

2. Uitleg. "Vandaag gaan we een toets maken. Pak je toetsboekje en neem weektoets les 4 voor je. Ik ga de vragen voorlezen, zodat jullie weten welke vragen er zijn." **Lees de vragen voor en leg indien nodig een vraag uit.** "Bij elke vraag moet je eerst alle antwoorden lezen en dan het goede antwoord kiezen. Om die letter zet je een rondje. Om de vragen goed te beantwoorden moet je bladzijde 30 en 31 lezen. Bladzijde 28 lees ik aan jullie voor." **Lees bladzijde 28 voor.**

3. Zelfstandig lezen. "Nu gaan jullie bladzijde 30 en 31 lezen en daarna maak je de vragen in je toetsboekje."

tijd 30 minuten

klaar oefenen van de woordrijtjes

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

- 1. Logboekje.** “Vandaag ga je samen met je maatje/team de opdracht bespreken die je hebt gemaakt. Je vertelt om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt.”
- tijd** 10 minuten
- tip** *Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.*
- ///** **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**
- tip** **2. Boekenclub.** *Als een leerling geen boek van thuis mee heeft, kan hij of zij ook een stukje lezen uit het stilleesboek van school.*
- 3. Opdracht: Voorlezen en geven van Tips & Tops.** “De lezer leest eerst 5 minuten voor. Hierna vullen de teamleden de Tips en Tops in vervolgens bespreek je met elkaar de Tips en de Tops.”
- tijd** 10 minuten
- ///** **Observeer of de teamleden goed overleggen en samenwerken. Geef punten als de teamleden elkaar goed helpen.**
- 4. Voorlezen aan de groep.** Geef de leerlingen die dat willen de tijd om hun stukje voor te lezen. “Ik ben benieuwd welke tips en tops jouw team jou gegeven heeft.” **Geef de teams de tijd om te overleggen en hun antwoord te geven.** “Ik ben echt trots op jullie, niet alleen kunnen jullie al prachtig lezen, jullie helpen elkaar ook om steeds beter te worden.”
- ///** **Geef punten.**
- tip** *De leerlingen die voorgelezen hebben kunnen de Tips & Tops van hun teammaatjes krijgen. Dit kunnen ze thuis laten zien en/of als herinnering gebruiken bij vloeiend lezen.*

FACULTATIEF: WOORDCATEGORIE → WOORDEN DIE EINDIGEN OP -ENING, -ELIJK, -ELIG.

Doel: De leerlingen kunnen meerlettergrepige woorden eindigend op -ening, -elijk, -elig correct en vloeiend lezen.

- 1. Uitleg.** “Vandaag oefenen we woorden die eindigen op -ening, -elijk, -elig. Bijvoorbeeld rekening, lichamelijk en griezelig. ‘Ober, mag ik de rekening?’ Je leest -ening, maar je zegt -uning. Als je dat weet, kun je de woorden beter en sneller lezen. Kijk maar eens naar het eerste woord in je werkschrift. Hoe spreek je dat woord uit?” **DDU** “Het eerste rijtje zijn allemaal woorden die eindigen op -ening, -elijk, -elig. In het laatste rijtje staan de lastige woorden van de hoofdstukken die we deze week gelezen hebben. Als je daarmee klaar bent lees je samen met je maatje de woordenlijst van les 4.”
- 2. Lees de woorden van het werkschrift hardop voor. Lees ze daarna in koor.**
- 3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 houdt de tijd bij en controleert of de woorden goed gelezen worden. Na een minuut wisselen van beurt.**
- tip** *Geef een leerling de beurt om een minuut lang de woordjes te lezen. Laat de groep Tips en Tops geven.*
- **Noteer welke leerlingen de rijtjes vloeiend en correct kunnen lezen (vloeiend lezen).**

AFRONDING

- terugblik**
- toets
 - logboekjes en boekenclub (facultatief)
 - woordrijtjes (facultatief)
 - punten en feedback
- voorblik**
- schrijfofdracht
 - team van de week

Les 5

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een dierenpaspoort over een dier maken met behulp van de informatie uit het boek.

Materialen:

- Ik kan toveren
- werkschrift, les 5
- kopieerblad schrijfpdracht, les 5

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- toets
- logboekje/boekenclub (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

vooruitblik

- schrijfpdracht
- team van de week

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kennen de betekenissen van de woorden van de week.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarderen.
2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.

tijd 5 minuten

GH 3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.

/// Geven van een teamantwoord: punten.

SCHRIJFPDRACHT: DIERENPASPOORT

Doel: De leerlingen kunnen een dierenpaspoort over een dier maken met behulp van de informatie uit het boek.

DDU 1. **Uitleg.** "Deze week hebben jullie veel gelezen en hopelijk ook veel geleerd over magische planten en dieren op aarde. We hebben het gehad over dieren die zichzelf onzichtbaar kunnen maken, dieren die licht kunnen geven, stokoud kunnen worden of gewoon iets heel bijzonders kunnen. Wat sprak jullie het meeste aan en wat heb je hiervan onthouden?" **Geef tijd voor nadenken, overleg en geef willekeurig een beurt. Schrijf de goede suggesties mee op het digibord.**

2. **Opdracht.** "Vandaag ga je een 'dierenpaspoort' maken. Je kiest een dier uit waar je over hebt gelezen en schrijft de kenmerken op. Wat kan dit dier en wat maakt hem zo bijzonder? Zorg ervoor dat je in de beschrijving mooie complete zinnen gebruikt. Kijk maar in je werkschrift, hier staat een voorbeeld." **Bespreek het voorbeeld in het werkschrift.** "Maak nu zelf een 'dierenpaspoort' in je werkschrift in het klad."

tijd 10 minuten

3. **Maatje.** "Ga nu samen met je maatje de paspoorten bespreken en bekijken. Overleg wie begint en dat maatje leest zijn paspoort voor. Het andere maatje let goed op de punten van het lijstje en geeft tips als iets nog beter kan. Daarna leest maatje 2 zijn paspoort voor."

tijd 10 minuten

/// **Observeer of de maatjes goed overleggen, bijvoorbeeld of ze om de beurt praten. Stimuleer het geven van tips en tops. Geef punten voor goede samenwerking.**

4. Netversie. “Nu gaan we de paspoorten in het net schrijven. Hiervoor krijg je van mij een kopieerblad (kopieerblad schrijfopdracht, les 5). Denk goed aan de tips die je van je maatje gekregen hebt.”

**tijd
klaar**

20 minuten

tekening afmaken, oefenen van de woorddrijtjes

5. Groep. “Ik zag dat maatjes ... en ... elkaar heel goed hielpen. Ze gaven tips aan elkaar en legden ook uit waarom ze deze tips gaven. Wie van jullie wil zijn tekst voorlezen aan de klas?”

Geef de leerlingen die dat willen de mogelijkheid om hun tekst voor te lezen.

→

Noteer in welke mate het de leerling gelukt is om aan de eisen van de stelopdracht te voldoen.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen op de woordbonnen.

1. Terugblik. “Ik zag teams goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen.

2. Schatkist. “In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende keer. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar heel mooie zinnen laten horen.”

///

Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon een complete zin is. Een team kan punten verdienen als de zin compleet is (hoofdletter en punt) en de betekenis van het woord goed op de woordbon zijn ingevuld. Besteed extra aandacht aan de zinnen, doe eventueel hardop denkend voor wat een zin betekenisvol maakt.

3. Vieren van het resultaat. Bespreek de teamlijsten en laat de leerlingen de punten bij elkaar optellen. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’.

vooruitblik

“De volgende keer lezen we verder in ‘Ik kan toveren’.”

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10

De lesdoelen van les 6-10:

'Ik kan toveren' – Mack Blz. 34 t/m blz.59	
Technisch en vloeiend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen. - De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.
Opdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen verbreden en verdiepen hun woordkennis. - De leerlingen hanteren strategieën voor het afleiden van woordbetekenissen en het onthouden van woorden. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. woordwebben.
Begrijpend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen het verhaal voorspellen op basis van de titel en plaatjes. - De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten met behulp van de ideeënboom. - De leerlingen kunnen informatie uit de tekst in eigen woorden weergeven.
Woordcategorie: (facultatief)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen meerlettergrepige woorden eindigend op -ste correct en vloeiend lezen.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een flaptekst schrijven voor het boek 'Ik kan toveren'.

Voorbereiding (voorafgaand aan les 6-10):

- Leg de teambakjes, de nieuwe woordmuur en de teamlijsten klaar (les 6).
- Zet het digibordschema* klaar (les 6-10).
- Leg het kopieerblad woordenschat* klaar (les 8).
- Leg de toetsboekjes klaar (les 9).
- Leg het kopieerblad schrijfofdracht* klaar (les 10).
- Leg het registratieformulier vloeiend lezen* klaar.

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
6.	het kompas	36	<i>Soort klokje waarop je kunt aflezen waar het noorden is.</i>
6.	oriënteren	36	<i>Bepalen waar je bent.</i>
6.	ultraviolet	37	<i>Licht wat door mensen niet te zien is. Uv-licht, black light.</i>
6.	aardedonker	37	<i>Heel erg donker.</i>
7.	geruisloos	40	<i>Zonder geluid.</i>
7.	miniemste	40	<i>Heel klein.</i>
7.	de radar	43	<i>Toestel waarmee met geluid de positie van iets wordt bepaald.</i>
7.	de liederen	43	<i>Muziekstukken met tekst. Zangstukken, liedjes.</i>
8.	bedwelmen	46	<i>Duizelig of bewusteloos maken.</i>
8.	verdoven	48	<i>Gevoelloos maken.</i>
8.	verschuilen	49	<i>Ervoor zorgen dat anderen het niet zien of merken. Verstoppen.</i>
8.	genezen	49	<i>Weer beter, gezond maken/worden. Herstellen.</i>

Les 6

Samenwerk vaardigheid: - Door de groep te bepalen.
Lesdoel: - De leerlingen kunnen de stappen van de spiekbrieff 'verhelderen' goed toepassen.

Materialen: - Ik kan toveren, blz. 34 t/m 37
- werkschrift, woorden van de week, klaaropdracht les 6
- woordmuur
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - de schrijfopdracht: dierenpaspoort
- team van de week
vooruitblik - woorden van de week
- lezen en verhelderen

SAMENWERKVAARDIGHEID

"Vandaag bepalen we aan welke samenwerkvaardigheid we gaan werken. Misschien is er nog een vaardigheid waarvan we vinden dat we daar nog wat meer mee moeten oefenen. Bespreek in je team welke vaardigheid dat kan zijn."

tip *Lees eventueel de samenwerkvaardigheden nog een keer voor.*
Geef tijd voor de opdracht en laat elk team zijn keuze vertellen. Kies voor de vaardigheid die het vaakst genoemd wordt en zeg dat de andere samenwerkvaardigheden zeker nog een keer aan bod komen. Kies een Brain Game die van toepassing is.

tip
tijd 10 minuten

/// **Waardeer de inspanning van elk team dat tijdens het spel zijn best doet om de samenwerkvaardigheid te oefenen. Vier het goede resultaat eventueel ook met een yell.**

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Lees alle woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep. Laat de leerlingen de woorden in het werkschrift schrijven.

tijd 15 minuten
klaar werkschrift, klaaropdracht les 6/woordbon (facultatief)

DDU **2. Woordmuur.** "Bespreek met je maatje wat je weet van de eerst vier woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben." **Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) als de leerling goed weergeeft wat besproken is en leg uit dat de punten verdiend zijn omdat ze elkaar goed hebben geholpen. Noteer de suggesties op de woordmuur.**

///
→ **3. Modeling.** Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen de stappen van de spiekbrieff 'verhelderen' goed toepassen.

1. Uitleg. "Vandaag lezen jullie het hoofdstuk 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet'." **Bekijk samen deze 'praatplaat' op blz. 32 en 33 en vraag de leerlingen wat ze al weten of wat ze denken te gaan leren.** "Voordat jullie gaan lezen lees ik bladzijde 34 aan jullie voor. Hierna lezen jullie zelf bladzijde 36 en 37. Denk eraan dat je stopt bij de woorden die je niet kent, daar een memo plakt en op je spiekbrieff 'verhelderen' kijkt voor een tip." *Als de leerlingen onvoldoende routine*

tip

hebben in het volgen van deze stappen, blijf het dan steeds voor doen en leg daarbij uit waarom het belangrijk is. Waardeer een juiste aanpak met punten. **Lees bladzijde 34 voor.**

2. Zelfstandig lezen: blz. 36 en 37. “Lees deze bladzijden en elke keer als je een woord niet kan lezen dan stop je, kijk je op de spiekbrieven hoe je het woord kunt verhelderen.

tijd
klaar

10 minuten

werkschrift, klaaropdracht les 6/woordbon (facultatief)

3. Maatjeswerk. Memo's bespreken en antwoorden vergelijken. “Als je klaar bent met het bespreken van de memo's vraag je aan je maatje waar de bladzijde over ging en naar de betekenis van de moeilijke woorden uit de tekst. Als het antwoord klopt dan wissel je van rol en mag je maatje jou overhoren.”

tijd

10 minuten

4. Duolezen: blz. 36 en 37.

tijd

5 minuten

5. Verhelderen team/groep: blz. 36 en 37.

tijd

5 minuten

///

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: geef punten.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

1. Woorden van de week. “Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen, gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op drie verschillende manieren:

1. tekenen van het woord

2. uitbeelden van het woord

3. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”

GH

Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.

///

terugblik

- samenwerking

- woorden van de week

- lezen en verhelderen

- punten tellen en vieren d.m.v. een yell

vooruitblik

- woorden van de week

- samenvatten

- lezen en verhelderen

Les 7

Lesdoel: - De leerlingen kunnen belangrijke details van de sleutelwoorden terugvinden in de tekst en deze benoemen.

Materialen: - Ik kan toveren, blz. 40 t/m 43
- werkschrift, klaaropdracht les 7

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - samenwerking
- woorden van de week
- lezen en verhelderen

vooruitblik - woorden van de week
- samenvatten
- lezen en verhelderen

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de middelste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

DDU
///
→

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.
2. **Woordmuur.** "Vandaag gaan we kijken wat we van de middelste vier woorden weten. Bespreek met je maatje wat je weet van deze vier woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben." **Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) als de leerling goed weergeeft wat besproken is en leg uit dat de punten verdiend zijn omdat ze elkaar goed hebben geholpen. Noteer de suggesties op de woordmuur.**
3. **Modeling.** Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

SAMENVATTEN: IDEEËNBOOM

Doel: De leerlingen kunnen belangrijke details van de sleutelwoorden terugvinden in de tekst en deze benoemen.

DDU
DDU
DDU
DDU
///

1. **Uitleg.** "Een stuk tekst samenvatten is best lastig. Daarom gebruiken we een hulpmiddel. Weten jullie nog welk hulpmiddel je kunt gebruiken bij het samenvatten van een informatief boek?" **DDU.** "Bij het samenvatten van een informatieve tekst gebruiken we een ideeënboom. Kijk maar eens naar het bord." **Laat de ideeënboom zien op het digibord (website Success for All/ algemene materialen E4).** "In de vorige les hebben jullie het hoofdstuk gelezen over 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet'. Wat hebben jullie daar nog van onthouden?" **DDU.**
2. **Opdracht.** "We gaan de sleutelwoorden passend bij het hoofdstuk 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet' in een ideeënboom zetten. We beginnen bij het onderwerp. Het onderwerp schrijven we in de stam van de boom (daar waar het om gaat). Dit is 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet'. Om te bepalen welke sleutelwoorden ik bij de takken kan schrijven ga ik de tekst lezen en de plaatjes bekijken." **Lees de kopjes en bekijk de illustraties van 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet'.** "Wat zouden de sleutelwoorden kunnen zijn? Welke dieren zien iets wat wij niet kunnen zien? Plak hier een memo op." **DDU.** **Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje.** **Geef een paar leerlingen de beurt. Schrijf de antwoorden mee op het digibord.** "Een belangrijk sleutelwoord die hierbij past is 'de duif'. Dit woord zetten we in de tak van de boom. Hier zetten we ook de andere sleutelwoorden neer: 'de bijen', 'de slangen', 'de roofvogels' en 'de panter'. Als ik de tekst verder niet heb gelezen en ik zie het woord 'bijen' staan, dan weet ik nog niet wat hier precies mee bedoeld wordt. Ik mis de details. Details geven je belangrijke informatie, bijvoorbeeld over hoe iets eruitziet of wat belangrijke kenmerken van iets zijn." **Lees de eerste**

twee zinnen van het kopje ‘Ik zie ultraviolet licht’ voor. “Ik plak een memo op ‘ziet ultraviolet licht’. Dit detail schrijven we in de ideeënboom onder het woord ‘bijen’. Zoek nu details bij de sleutelwoorden ‘de duif’, ‘slangen’, ‘roofvogels’ en plak hier een memo. De details moeten belangrijke informatie geven over de sleutelwoorden. Als jij en je team klaar zijn met lezen vergelijk je jullie memo’s.”

3. Maatjeswerk. “Vergelijk de memo’s/details passend bij de sleutelwoorden met je maatje.”

tijd

5 minuten

///

4. Groep. Bespreek de ideeënboom met de groep. Geef via de lollystokjes beurten en waardeer de inspanning van de leerlingen met punten. Als de leerlingen nog veel moeite hebben met het vinden van de juiste details, model het dan nogmaals.

tip

Zie handleiding: ‘Antwoorden bij de ideeënboom’.

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen woorden verhelderen en helpen hun maatje/team door het geven van tips.

1. Uitleg. “Vandaag lezen jullie het hoofdstuk ‘Ik hoor geluiden die jij niet hoort’.” **Bekijk samen deze ‘praatplaat’ op blz. 38 en 39 en vraag de leerlingen wat ze al weten of wat ze denken te gaan leren.** “Voordat jullie gaan lezen lees ik bladzijde 40 aan jullie voor. Hierna lezen jullie zelf bladzijde 42 en 43. Denk eraan dat je stopt bij de woorden die je niet kent, daar een memo plakt en op je spiekbrief ‘verhelderen’ kijkt voor een tip.

tip

Als de leerlingen onvoldoende routine hebben in het volgen van deze stappen, blijf het dan steeds voor doen en leg daarbij uit waarom het belangrijk is. Waardeer een juiste aanpak met punten.

2. Zelfstandig lezen: blz. 42 en 43.

tijd

10 minuten

klaar

werkschrift, klaaropdracht les 7/woordbon (facultatief)

3. Maatjeswerk. Memo’s bespreken en antwoorden vergelijken. “Als je klaar bent met het bespreken van de memo’s vraag je aan je maatje waar de bladzijde over ging en naar de betekenis van de moeilijke woorden uit de tekst. Als het antwoord klopt dan wissel je van rol en mag je maatje jou overhoren.”

tijd

10 minuten

4. Duolezen: blz. 42 en 43.

tijd

5 minuten

5. Verhelderen team/groep: blz. 42 en 43.

tijd

5 minuten

///

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: geef punten.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

1. Woorden van de week. “Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen, gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op drie verschillende manieren:

1. tekenen van het woord

2. uitbeelden van het woord

3. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”

GH

Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken.

///

Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.

terugblik - woorden van de week
 - samenvatten
 - lezen en verhelderen

vooruitblik - woorden van de week
 - lezen en verhelderen

Les 8

Lesdoel: - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week.

Materialen: - Ik kan toveren, 46 t/m 49
- werkschrift, klaaropdracht les 8
- kopieerblad, les 8

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- samenvatten
- lezen en verhelderen
vooruitblik - woorden van de week
- lezen en verhelderen

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

DDU
///
→

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.
2. **Woordmuur.** “Vandaag gaan we kijken wat we van de laatste vier woorden weten. Bespreek met je maatje wat je weet van deze vier woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben.” **Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) als de leerling goed weergeeft wat besproken is en leg uit dat de punten verdiend zijn omdat ze elkaar goed hebben geholpen. Noteer de suggesties op de woordmuur.**
3. **Modeling.** Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen woorden verhelderen en helpen hun maatje/team door het geven van tips.

tijd
klaar

1. **Uitleg.** “Vandaag lezen jullie het hoofdstuk ‘Ik kan gif maken’.” **Bekijk samen deze ‘praatplaat’ op blz. 44 en 45 en vraag de leerlingen wat ze al weten of wat ze denken te gaan leren.** “Voordat jullie gaan lezen lees ik bladzijde 46 aan jullie voor. Hierna lezen jullie zelf bladzijde 48 en 49. Lees deze bladzijden en elke keer als je een woord niet kan lezen, stop je en kijk je op de spiekbrieff hoe je het woord kunt verhelderen.”
2. **Zelfstandig lezen: blz. 48 en 49.**
10 minuten
werkschrift, klaaropdracht les 8/woordbon (facultatief)
3. **Maatjeswerk. Memo’s bespreken en antwoorden vergelijken.** “Als je klaar bent met het bespreken van de memo’s vraag je aan je maatje waar de bladzijde over ging en naar de betekenis van de moeilijke woorden uit de tekst. Als het antwoord klopt dan wissel je van rol en mag je maatje jou overhoren.”

tijd
5 minuten

4. **Duolezen: blz. 48 en 49.**
5 minuten
5. **Verhelderen team/groep: blz. 48 en 49.**
5 minuten

tijd
///

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. afbeeldingen.

GH **1. Woorden van de week.** “Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met woordwebben. Lees de woorden om de wolk, welk woord past het best in het midden?” **Geef tijd voor het maken van het werkblad.** “Vergelijk nu met je maatje of jullie dezelfde antwoorden hebben.” **Geef de tijd voor overleg, laat de maatjes overleggen welk woord het best past bij het plaatje.** **Laat de leerlingen per plaatje steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen. Geef punten.**

///

terugblik

- woorden van de week
- lezen en verhelderen
- punten en feedback

vooruitblik

- toets
- boekenclub en logboekjes (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

Les 9

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen:

- Ik kan toveren, 52 t/m 55
- weektoets les 9
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:

- Tips en Tops
- logboekje
- werkschrift les 9
- kopieerblad 'vloeiend lezen'
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de week
- lezen en verhelderen
- punten en feedback

vooruitblik

- toets
- boekenclub en logboekjes (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan in overleg met maatje/ team of via de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.

2. Uitleg. "Vandaag gaan we een toets maken. Pak je toetsboekje en neem weektoets les 9 voor je. Ik ga de vragen voorlezen, zodat jullie weten welke vragen er zijn." **Lees de vragen voor en leg indien nodig een vraag uit.** "Bij elke vraag moet je eerst alle antwoorden lezen en dan het goede antwoord kiezen. Om die letter zet je een rondje. Om de vragen goed te beantwoorden moet je bladzijde 54 en 55 lezen. Bladzijde 52 lees ik aan jullie voor."

Lees bladzijde 52 voor.

3. Zelfstandig lezen. "Nu gaan jullie bladzijde 54 en 55 lezen en daarna maak je de vragen in je toetsboekje."

tijd 30 minuten

klaar oefenen van de woordrijtjes

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

- 1. Logboekje.** “Vandaag ga je samen met je maatje/team de opdracht bespreken die je hebt gemaakt. Je vertelt om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt.”
- tijd** 10 minuten
- tip** *Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.*
- ///** **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**
- tip** **2. Boekenclub.** *Als een leerling geen boek van thuis mee heeft, kan hij of zij ook een stukje lezen uit het stilleesboek van school.*
- 3. Opdracht: Voorlezen en geven van Tips & Tops.** “De lezer leest eerst 5 minuten voor. Hierna vullen de teamleden de Tips en Tops in vervolgens bespreek je met elkaar de Tips en de Tops.”
- tijd** 10 minuten
- ///** **Observeer of de teamleden goed overleggen en samenwerken. Geef punten als de teamleden elkaar goed helpen.**
- 4. Voorlezen aan de groep.** Geef de leerlingen die dat willen de tijd om hun stukje voor te lezen. “Ik ben benieuwd welke tips en tops jouw team jou gegeven heeft.” **Geef de teams de tijd om te overleggen en hun antwoord te geven.** “Ik ben echt trots op jullie, niet alleen kunnen jullie al prachtig lezen, jullie helpen elkaar ook om steeds beter te worden.”
- ///** **Geef punten.**
- tip** *De leerlingen die voorgelezen hebben kunnen de Tips & Tops van hun teammaatjes krijgen. Dit kunnen ze thuis laten zien en/of als herinnering gebruiken bij vloeiend lezen.*

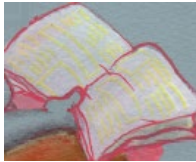
FACULTATIEF: WOORDCATEGORIE → MEERLETTERGREPIGE WOORDEN EINDIGEND OP -STE

Doel: De leerlingen kunnen meerlettergrepige woorden eindigend op -ste correct en vloeiend lezen.

- 1. Uitleg.** “Vandaag oefenen we woorden die eindigen op -ste. Bijvoorbeeld geweldigste. ‘Italie; daar verkopen ze het geweldigste ijs!’ Je leest -ste, maar je zegt -stu. Als je dat weet, kun je de woorden beter en sneller lezen. Kijk maar eens naar het eerste woord in je werkschrift. Hoe spreek je dat woord uit?” **DDU** “Het eerste rijtje zijn allemaal woorden die eindigen op -ste. In het laatste rijtje staan de lastige woorden van de hoofdstukken die we deze week gelezen hebben. Als je daarmee klaar bent, herhaal je de woorden van vorige keer.”
- DDU** **2. Lees de woorden van het werkschrift hardop voor. Lees ze daarna in koor.**
- 3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 houdt de tijd bij en controleert of de woorden goed gelezen worden. Na een minuut wisselen van beurt.**
- tip** *Geef een leerling de beurt om een minuut lang de woordjes te lezen. Laat de groep Tips en Tops geven. Noteer welke leerlingen de rijtjes vloeiend en correct kunnen lezen (vloeiend lezen).*
-

AFRONDING

- terugblik**
- toets
 - logboekjes en boekenclub (facultatief)
 - woordrijtjes (facultatief)
 - punten en feedback
- voorblik**
- schrijfopdracht
 - team van de week

Les 10

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een flaptekst schrijven voor het boek 'Ik kan toveren'.

Materialen: - Ik kan toveren
- werkschrift, les 10
- kopieerblad schrijfo opdracht, les 10

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- logboekje en boekenclub (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

vooruitblik - schrijfo opdracht
- team van de week

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kennen de betekenissen van de woorden van de week.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarderen.
2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.

tijd 5 minuten

GH **3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.**

/// **Geven van een teamantwoord: punten.**

SCHRIJFOPDRACHT: EEN FLAPTEKST SCHRIJVEN

Doel: De leerlingen kunnen een flaptekst schrijven voor het boek 'Ik kan toveren'.

DDU **1. Uitleg.** "Deze week hebben jullie het boek 'Ik kan toveren' uitgelezen. Pak je boek en lees (nogmaals) de achterkant van het boek. Deze tekst noemen we een flaptekst. Vandaag gaan jullie zelf een flaptekst schrijven voor iemand die het boek nog niet gelezen heeft. Een flaptekst is een soort korte samenvatting van het verhaal, die bedoeld is om de lezer te prikkelen. Op welke manier heeft de schrijver/uitgever geprobeerd met de huidige flaptekst de interesse van de lezer te wekken?" **Geef tijd voor nadenken, overleg en geef willekeurig een beurt. Schrijf de goede suggesties mee op het digibord.** "De schrijver/uitgever stelt vragen waar de lezer graag antwoord op zou willen hebben. De flaptekst schrijven we met behulp van een stappenplan. Kijk maar mee in je werkschrift.

Stap 1: Bedenk één of meer ijzersterke openingszinnen: *Toveren, hoe zit dat?/Heb je ook altijd al willen weten hoe een kameleon van kleur kan veranderen? Etc.*

Stap 2: Licht een tipje van de sluier op/Schrijf alvast een klein beetje over wat je geleerd hebt: *In de natuur vind je dieren en planten die magische dingen kunnen....*

Stap 3: Geef kort aan waar het boek over gaat: *Dit boek leert je over...../Deze en vele andere vragen worden in dit boek beantwoord.../In dit boek kom je meer te weten over...*

Stap 4: Bedenk een knallende afsluiter: *Dankzij dit boek word je een échte natuurexpert!* "Beantwoord de vragen van het stappenplan en vul deze aan."

tijd 10 minuten

2. Opdracht. "Je hebt nu antwoord gegeven op de vragen van het stappenplan. Samen vormen deze antwoorden de flaptekst van het boek 'Ik kan toveren'. Maak met deze zinnen in je

werkschrift een tekst in het klad. Zorg ervoor dat de zinnen mooi op elkaar aansluiten. Soms moet je een zin toevoegen om de tekst kloppend te krijgen.”

tijd 10 minuten

3. Maatje. “Ga nu samen met je maatje de flaptekst bespreken en bekijken. Overleg wie begint en dat maatje leest zijn flaptekst voor. Het andere maatje let goed op de punten van het afvinklijstje en geeft tips als iets nog beter kan. Daarna leest maatje 2 zijn flaptekst voor.”

tijd 10 minuten

/// **Observeer of de maatjes goed overleggen, bijvoorbeeld of ze om de beurt praten. Stimuleer het geven van tips en tops. Geef punten voor goede samenwerking.**

4. Netversie. “Nu gaan we het in het net schrijven. Hiervoor krijg je van mij een kopieerblad (kopieerblad schrijfopdracht les 10). Denk goed aan de tips die je van je maatje gekregen hebt.”

tijd 10 minuten

klaar tekening, oefenen van de woordrijtjes

5. Groep. “Ik zag dat maatjes ... en ... elkaar heel goed hielpen. Ze gaven tips aan elkaar en legden ook uit waarom ze deze tips gaven. Wie van jullie wil zijn tekst voorlezen aan de klas?”

Geef de leerlingen die dat willen de mogelijkheid om hun verhaal voor te lezen.

→ *Noteer in welke mate het de leerling gelukt is om aan de eisen van de stelopdracht te voldoen.*

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen op de woordbonnen.

1. Terugblik. “Ik zag teams goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen.

2. Schatkist. “In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende keer. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar heel mooie zinnen laten horen.”

/// **Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon een complete zin is. Een team kan punten verdienen als de zin compleet is (hoofdletter en punt) en de betekenis van het woord goed op de woordbon zijn ingevuld. Besteed extra aandacht aan de zinnen, doe eventueel hardop denkend voor wat een zin betekenisvol maakt.**

vooruitblik **3. Vieren van het resultaat. Bespreek de teamlijsten en laat de leerlingen de punten bij elkaar optellen. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’.**

“De volgende keer lezen we een nieuw boek.”

Antwoorden bij de ideeënboom

Les 2

Antwoorden bij de ideeënboom	
onderwerp	'Ik ben onzichtbaar'
Sleutelwoorden en details	de kameleon: kan van kleur veranderen.
	de glasvlinder: heeft doorzichtige vleugels.
	de inktvis: kan de kleur van de omgeving aannemen.
	de glasoctopus: kan helemaal doorzichtig worden.

Les 7

Antwoorden bij de ideeënboom	
onderwerp	'Ik zie wat jij niet ziet'
Sleutelwoorden en details	de duif: vindt altijd de weg weer terug.
	de bijen: zien ultraviolet licht.
	de slangen: zien warmte.
	de roofvogels: kunnen kilometers ver kijken.
	de panter: ziet alles in het donker.

Antwoorden kopieerbladen

Antwoorden bij de kopieerbladen	
Les 3	Welk woord van de week past het best bij de afbeelding?
Antwoord	1. mysterieus 2. zinken 3. flikkeren 4. de weerhaakjes 5. de bestuiving 6. de truc 7. de nectar 8. de cellen 9. de magiër 10. de larven 11. de organismen 12. de tentakels

Antwoorden bij de kopieerbladen	
Les 8	Welk woord van de week past het in de wolk?
Antwoord	1. aardedonker 2. het kompas 3. oriënteren 4. ultraviolet 5. miniemste 6. genezen 7. verschuilen 8. verdoven 9. bedwelmen 10. de liederen 11. de radar 12. geruisloos

Antwoorden toetsen

ANTWOORDEN TOETS – les 4

'Ik kan toveren' - Mack

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4	25	100
Woordenschat	5, 6, 7, 8, 9	20	100
Totaal			200

BL	1	C
	2	D
	3	A
	4	Een kwal heeft het eeuwige leven (ter beoordeling van de leerkracht).
WS	5	C
	6	B
	7	B
	8	A
	9	Tentakels zijn lange, beweeglijke arm van een dier (ter beoordeling van de leerkracht).

ANTWOORDEN TOETS – les 9

'Ik kan toveren' - Mack

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4	25	100
Woordenschat	5, 6, 7, 8, 9	20	100
Totaal			200

BL	1	B
	2	B
	3	A
	4	Een imitatieoctopus kan van vorm en van kleur veranderen (ter beoordeling van de leerkracht).
WS	5	D
	6	B
	7	C
	8	B
	9	Een kompas is een soort klokje waarop je kunt aflezen waar het noorden is (ter beoordeling van de leerkracht).

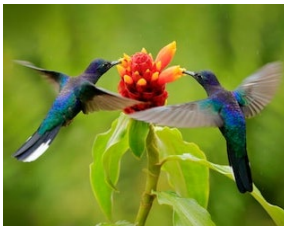

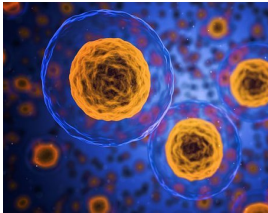

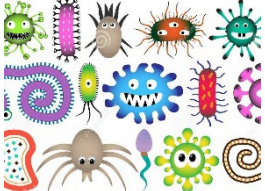

Kopieerbladen
woordenschat en schrijfopdracht

Kopieerblad les 3: 'Ik kan toveren'.

Welk woord van de week past **het best** bij de afbeelding?

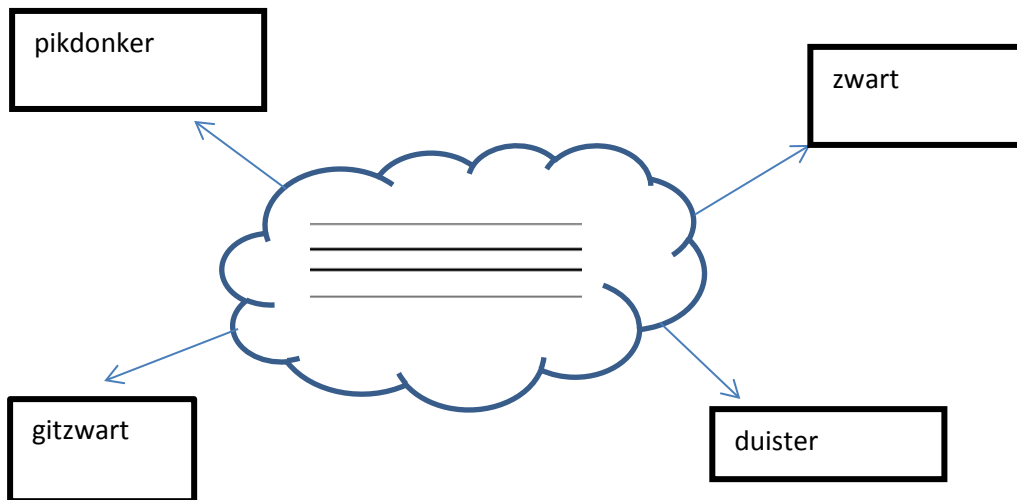
1.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
2.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
3.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
4.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
5.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
6.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
7.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

8.	 <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
9.	 <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
10.	 <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
11.	 <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
12	 <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

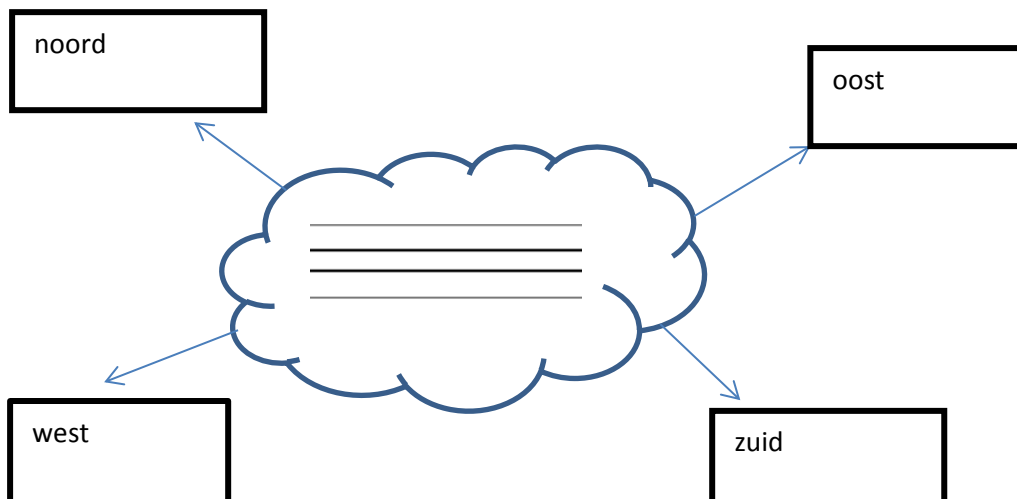
Klaar? Kies een woord hierboven. Maak een tekening dat past bij het woord.

Kopieerblad les 8: 'Ik kan toveren'.

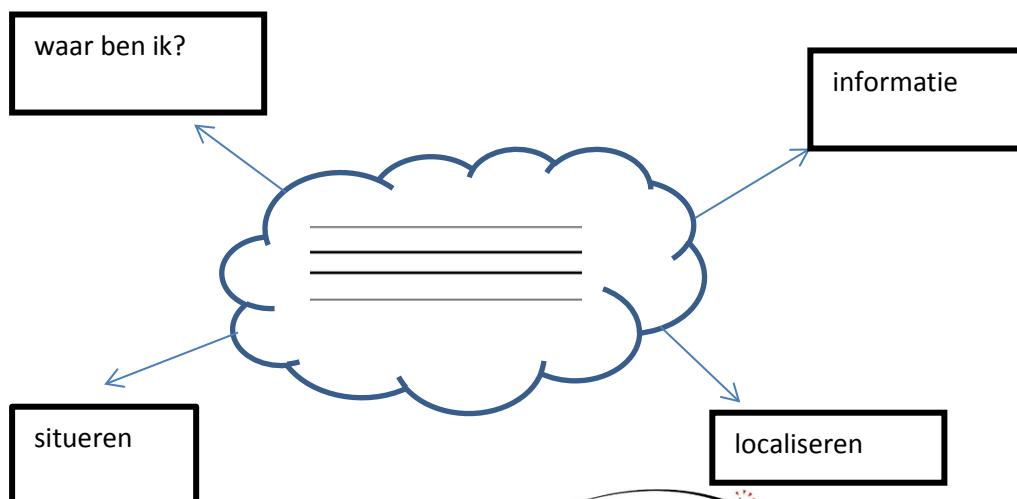
1. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

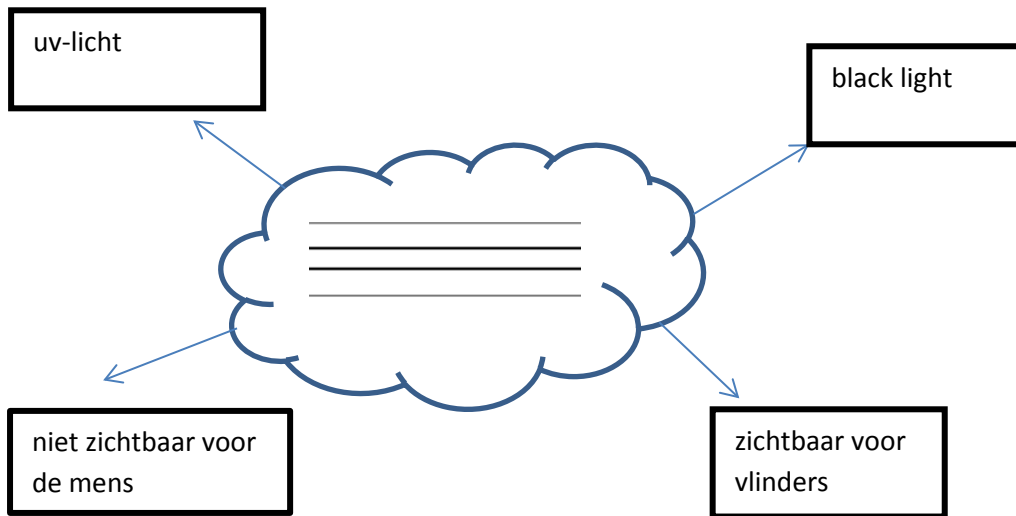
2. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

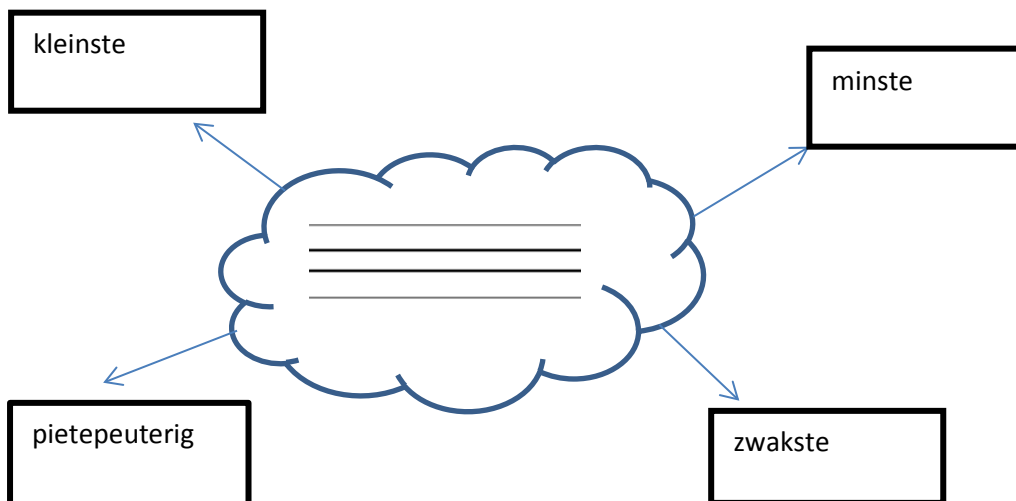
3. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

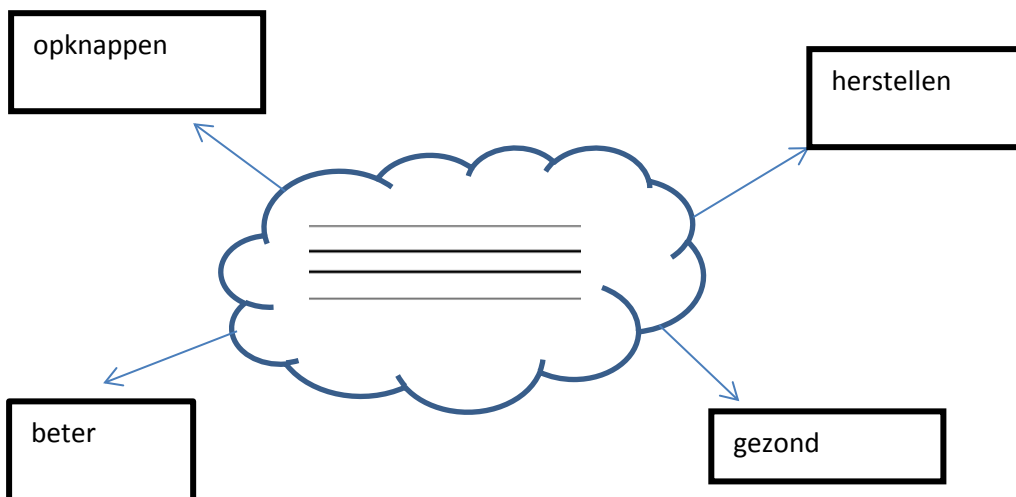
4. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

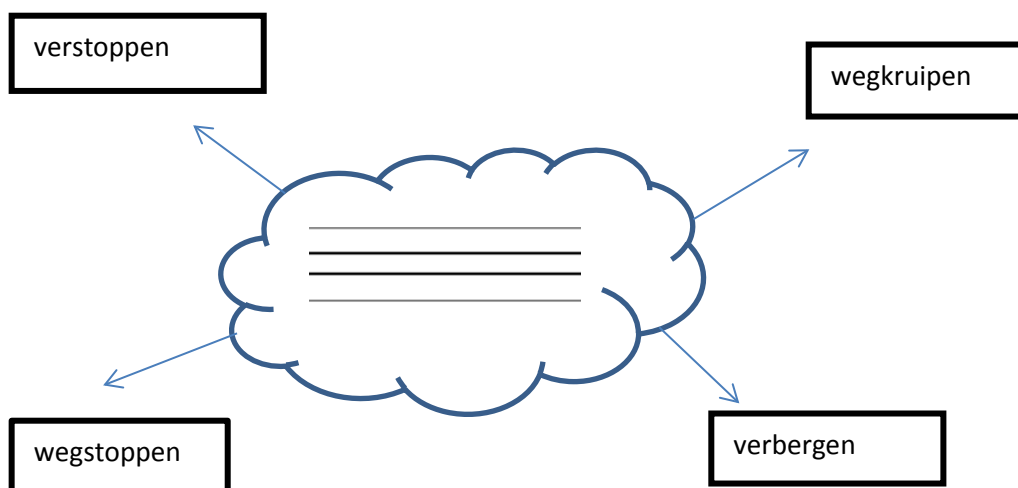
5. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

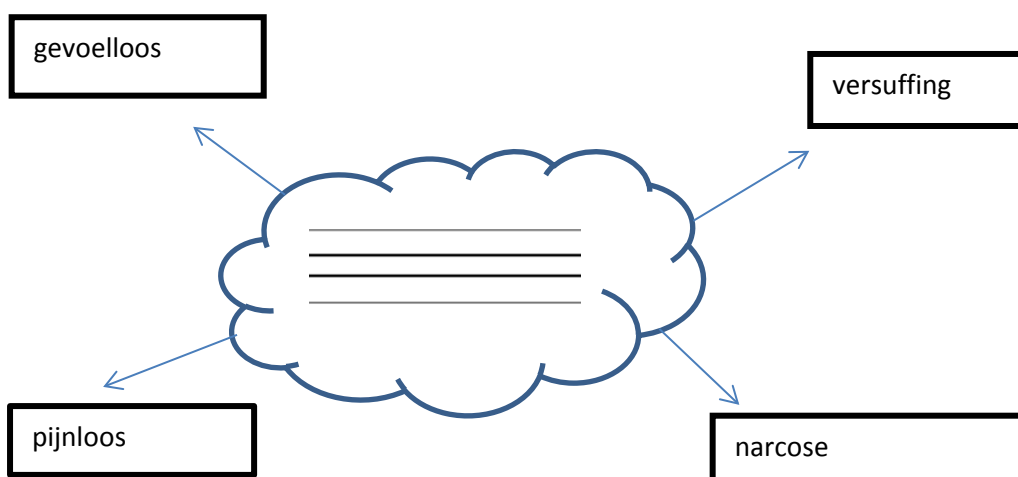
6. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

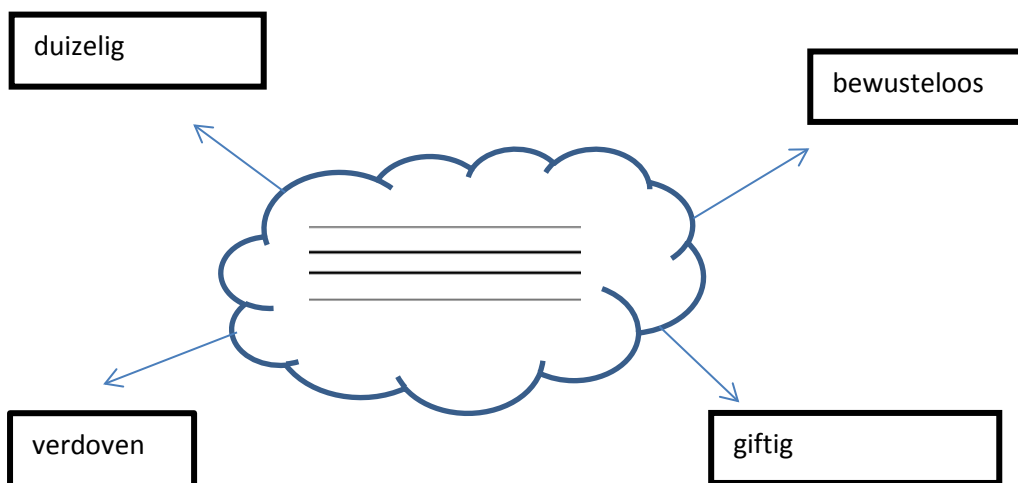
7. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

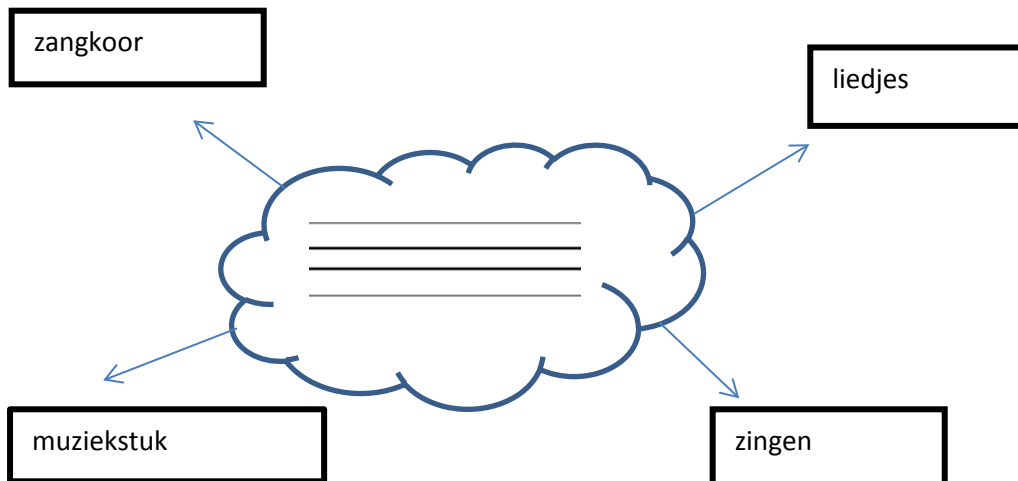
8. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

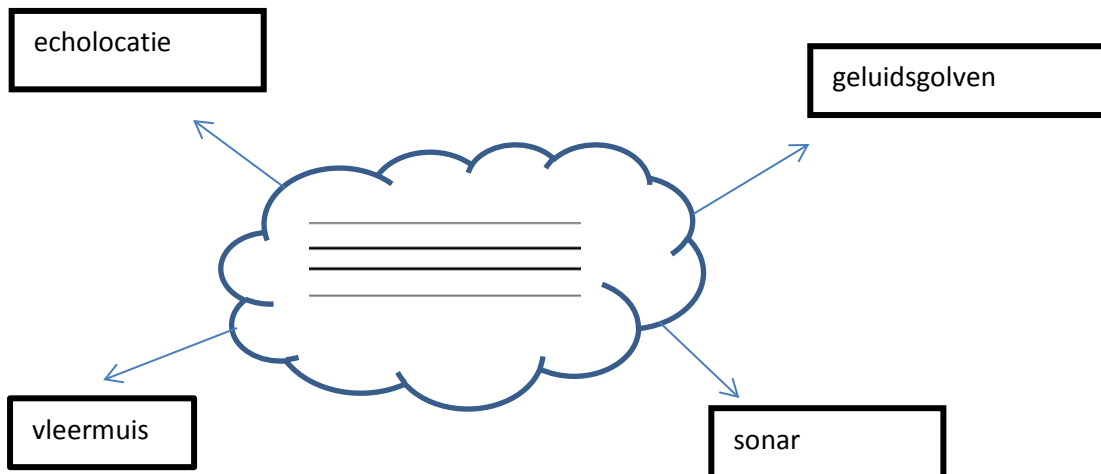
9. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

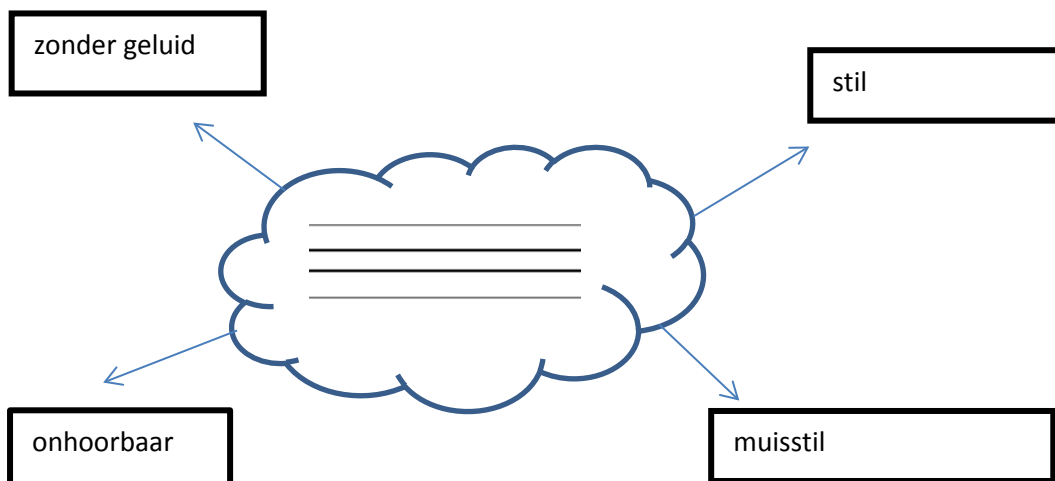
10. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

11. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

12. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

KOPIEERBLAD | LES 5

Length: _____

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Circumstance	Percentage of Respondents (%)
Self-defense	~92
To protect others	~90
To stop a crime	~85
To punish someone	~82
To maintain order	~85

KOPIEERBLAD | LES 10

This image shows a full page of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for handwriting practice or general writing. There are no margins, text, or other markings on the page.

KOPIEERBLAD | EXTRA

This image shows a full page of blank handwriting practice paper. It features multiple sets of horizontal lines. Each set consists of three lines: two solid black outer lines and one dashed purple middle line, providing a guide for letter height and placement. The lines are evenly spaced and run horizontally across the entire width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Groep:
Leerkracht:
Periode:

Naam leerling

Success for All
N E D E R L A N D

Disclaimer

De inhoud van deze leerkrachthandleiding is het werk van Success for All - Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden door scholen die toestemming hebben vanuit Success for All - Nederland om met het programma te werken.
